

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésén
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 11.

Horvát vezényleti nyelv.

Ugy vagyunk a horvát kérdéssel, mint a repedt tojással: félünk hozzányulni, mert hátha összetörik. Pedig a mi közjogi bajainknak nagyrészt az az oka, hogy erre a kérdésre soha sem mertünk egyenesen megfelelni.

Szent László volt az egyetlen magyar, aki magyaros egyenességgel oldotta meg a horvát kérdést: elfoglalta a tartományokat s uralkodott fölöttük, mint magyar király.

Már Kálmán külön dalmát királyi koronázást tartott s azóta képzelődnek a horvátok külön horvát koronáról. A Habsburgok éppen kedvelték a horvátokat, hiszen nem voltak magyarok. Királyaink becézése, a mi gondatlanságunk egyre több jogot adott a horvátoknak. Az egykori Horvátország a Száván is tul feküdt; a török kiverése után áthúzódott előbb a Dráva-Száva-köz nyugati felébe, majd annak keleti részét is bekebelezte, az abszolutizmus alatt pedig kiterjeszkedett a Mura-közbe és Fiuméra is.

1868-ban kezdődik a horvát tulkapások visszaszorítása, de ugyanakkor a tulkapások egyrésze törvénybe is iktattatik. Ez a második tény gyászosabb következményekkel járt, mint sejteni lehetett volna.

Azt mondják, szükség volt a horvátoknak széleskörű autonómiát adni, mert területükön ugyanis kevés a magyar s nem birtunk volna annyi nemzetiséggel.

Ugyanezen az alapon, sőt sokkal több joggal kellett volna autonómiát adni a tótoknak és az oláhoknak. Árvában, Hunyadban kevesebb a magyarság százalékszám, mint Szerényben vagy Verőcében. Zágrábban él annyi magyar, mint Brassóban. És a tót nem élt volna vissza annyira az autonómiával, mint a horvát; a 2 és fél millió oláhnak adott autonómia pedig több »bajtól« szabadított volna meg bennünket, mint az alig két millió horvát lakosság elkülönítése.

Csakhogy az oláhságnál figyelembe vették a szomszédbeli akkori nemzeti fejedelemiséget, a tótságnál a cseheket, mind a kettőnél a történelmi magyar állam felbonthatlan egységét. Ma sem a tótok, sem az oláhok külön autonómiáról nem beszélnek. Ugyanaz a magyar erély és bölcsesség, a mely 7 millió nem horvátot

fegyelmezett, meg birt volna 2 millió horváttal is.

Miért ne lehetett volna ugyanezen elveket alkalmazni a horvátokkal szemben is?

A Száva jobb partján le Albániáig horvát fajrokonok töltik be a hegyeket. S habár a horvátok egyre tágitották az őket hozzánk fűző kapcsokat, az állam egységét megbontaniok nem sikerült.

1868-ban bomlónak indult törvényes szentesítés mellett az állami egység s megkezdődött a horvátok törekvése a külön horvát állam létesítésére, a magyar törvények segítségével. Mind azért, mert nem vették figyelembe politikusaink a faji vonzerő bomlasztó hatását, a melylyel szemben a történelmi államot annál hősebb intézményekkel kell körülvenni.

Tovább menjünk ezen a téren? Adjunk horvát vezényszót is a horvátoknak?

Egyértelmű volna ez Horvátország teljes különválásával.

A nemzetiségi törvénynek azért nem lett rosszabb hatása az eddiginél, mert nem adott a nemzetiségeknek semmiféle intézményt. Az elvek várai az intézmények. Az intézmények által nem védett elvi kijelentéseket könnyű volt a végső határig ki nem vinni, mikor azok veszélyes volta kiderült.

Horvátországban pedig azért nőtt oly nagyra a különválás szarva, mert intézményeket, bíróságot, iskolát, kormányt, honvédséget kaptak, amelyek mindjobban kiszorították a magyar befolyást. A hadseregben újabb intézményt adni nekik, annyi volna, mint teljesen kiszolgáltatni szives jó akaratukra a magyar állam épességét. Német vezényszó alatt is ellenségeink voltak; hát még horvát vezényszó alatt!

A törvény sem rendeli eddig a horvát vezényszót; máskülönben sem lett volna szükséges a honvédségről szóló törvénybe külön fölvenni, hogy Horvátország területén a honvédséget horvátul vezénylik s nem kívánják a horvát képviselők a magyar nyelv mellett a horvát nyelv jogát külön is kimondatni. Ha olyanira magától értetődik a dolog akkor nem lenne szükséges külön is hangsúlyozni a horvát vezényleti nyelv jogait.

Ilyen jogok a törvényben nincsenek; az a kérdés tehát, célszerű lesz-e belevenni őket?

Megadta a választ Apponyi; a horvátok részt kérnek a gyümölcszedéskor, de

nem a munka idején. Legyen annyi részük egyikben, mint a másikban.

Az eddigi intézményekkel is rutul visszaéltek a horvátok; örültség volna még jobban fölfegyverezni őket.

Mi intézményekkel akarjuk megerősíteni államunkat; vigyázzunk, nehogy épp ezekbe az intézményekbe oltuk bele a gyöngöseséget azzal, hogy ellenségeinket erősítjük meg velük.

Tanulhattunk eleget. Ne legyen a késő bánat mindig magyar gondolat.

Dr. K. A.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 11.

Elnök Justh Gyula.

A Ház azonnal rátért a felirati javaslat tárgyalására.

Hodza Milán sajnálattal látta, hogy a válság során azt a pártot, melynek legtöbb mondani valója lett volna, nem bocsájtották a király elé: a nemzetiségeket. Kitogásolja azt is, hogy a felirati bizottságba nem az összes pártokból választottak tagokat. Követeli az általános választó jogot. Az önálló vámterületről beszél és egy kiváló elme idevonatkozó véleményét olvassa fel.

— Ki az? — kérdik?

— Dr Stodola Emil. (Derültség.)

Hodzásnak aggályai vannak s garanciákat kíván az önálló vámterület esetén a földmivelés részére.

A nemzetiségi kérdéssel foglalkozik ezután. Panaszkodik, hogy a nemzetiségeket nazafiatlan polgároknak tekintik.

Sándor Pál: Önök olyan tót emberrel szóba nem állnak, aki magyarul is beszél.

Hodza Milán: Tudja, hogy a szabadelvűpárt szeretné a nemzetiségeket a koalíció ellen izgatni, de ne hagyják magukat izgatni, ha komoly, jó hazafiak akarnak lenni, ne tekintsek a nemzetiséget pofozó babának.

Gáll Sándor: Ne leckéztesse a Házat.

Hodza Milán: Szemünkre hányják, hogy ők nem hangoztatják, hogy szeretik a hazát. Ilyen természetes dolgokat nem kell minden untalan hangoztatni.

Kiáltások jobbról: De igen.

Hodza Milán: A tisztességes leányzóknak se kell mindennap hangoztatnia: én tisztességes vagyok! — A pánszlávizmus réme ellen elmondja, hogy egy fölvidéki főispán, aki az »erélyesek« közül való, azt mondja:

— Igenis pánszlávizmus van; ha nem volna, meg kellene teremteni.

Rakovszky István: Ez ugy van! Igaza van! A főispánok csinálják.

Hodza Milán: Mihályi javaslatát.

A csabai szocialista képviselő.

Achim L. András: Célja nem az, hogy a feliratot megvédje, megvédelmezték azt már

Üzletáthelyezés!

A n. é. közönség nagybecsű támogatását kérve vagyok
 Kérem a helyes címre figyelni!

Tisztelettel hozom a n. é. közönség szives tudomására, hogy az eddig a Fő-utcán, a gróf Bethlen-féle házban levő aranyműves- és vésnök-üzletemet a városi Bazar-épület színház oldali részére,

a postai-gyűjtőde mellé helyeztem át.

Amidőn ezt szives tudomásul adom, egyben tudatom azt is, hogy mindennemű aranyműves- és vésnöki munkálatokat a legjobb kivételben, a legolcsóbb árszámítás mellett eszközölök.

kiváló tisztelettel:

Szattler Zsigmond, aranyműves és vésnök.

Apponyi, Kossuth. De célja, hogy ő, a nép egyszerű fia, elmondja véleményét. Nem szól a katonai kérdéstről, mert az általános választói jogot és a gazdasági kérdést fontosabbnak tartja, mint az összes katonai kérdéseket.

Az általános választói jog megillet minden igaz magyar embert. (Helyeslés.) A nemzetiségeknek azt feleli, hogy e hazában nem mindenki magyar származású. Jó maga is. De ha Franciaországban laknék, igyekeznék a legjobb francia lenni; ha Zsidóországban laknék, igyekeznék a legjobb zsidó lenni. Itt Magyarországon a legjobb magyar akar lenni. (Taps, éljenzés.) Az adózási rendszer ellen panasza van. Aránytalan. Ismer ügyvédek, 20—30000 frt jövedelemmel, akik 50—60 frt adót fizetnek. Nagy Ferencnek azt mondja, hogy a kincstári birtokokat parcellázni kell a kisgazdák részére. A munkás nép, a kubikos nép baját az okozza, hogy e munkákat egyes telhetetlen vállalkozóknak adják. (Éljenzés. Taps.) A munkásnép helyett a vállalkozói hiénák gazdagodtak meg, míg a magyar nép Amerika bányáiba vándorolt ki. Adják e jövedelmet a népnek. A magyar faj fentartója a magyar parasztság és az eddigi kormány korrumpált rendszere — ezt rongálta meg. Itt a parlamentben szükség van egy függetlenségi radikális a nép fiából való magyart párt, mely a paraszt népet felkarolja. — Azt tanulta a népiskolában, hogy a magyar király felesküdt az alkotmányra. Reméli, most se fogja megtagadni a feliratban foglalt kérelmet. Kevesli a feliratban, hogy az általános választói jogról nem szól, de garanciát lát a koalíció vezéreiben s elfogadja a feliratot. (Taps.)

Vancsó Gyula nem fogadja el a feliratot. Polemizál az eddigi szónokokkal, visszautasítja a nemzetiségi támadásokat.

Eitner Zsigmond: Ne olvassa a beszédjét.

Rákosi Viktor: Egy szót se hallok, ennyit kint is elérhetek. Kimegyek.

Vancsó Gyula bírálja a felirat egyes tételeit. A katonai kérdésben helyesli a nemzeti álláspontot, csak a végrehajtás módjában lehet nézeteltérés. Apponyi nem oszlatta el a feliratról táplált aggodalmait.

Hédervári Lehel: A császári biztosról! Ki lesz a császári biztos?

Vancsó Gyula: Bizonyítja hogy az önálló vámtérület nagy veszelmeket rejt. — Azzal végzi, hogy ne kicsinyeljék egymás törekvéseit: mindnyájunk célja az ország jóléte.

Szünet.

Schiffert József szerint a kisgazdákon kel segíteni, mert különben tönkremennek. A kisvárosok, mint pl. Gyula, rengeteg összeget adóznak a haszonélvezet fentartásáért, hogy nem ad neki 10—20 évet, tönkremennek. Ezen segíteni kell. Elfogadja a feliratot.

Elnök a vitát bezárja.

Báthfány Tivadar gróf előadó reflektál Mihályi Tivadar külön felirati javaslatára. Magyarországon törvény biztosítja a nemzetiségek széleskörű jogait. Választási törvényünk a magyar elemet magasabb cenzus alá veti, mint a nemzetiségeket. (Tetszés.) Ott, ahol a Szücsökből Suctük, a Papokból Popok lehetnek, ott ne beszéljenek elnyomatásról. (Taps.) Vannak sérelmeik, de ezek közös sérelmek velünk, melyeket az ellenzék évek óta hangsúlyoz, szociális és gazdasági téren ezeket kell meg orvosolni. (Taps.) A szabadelvűpárt azt mondta, hogy a koalícióban nincs meg az egység. Hát a szabadelvűpártban megvan-e? Mi a programja a szabadelvűpártnak a katonai kérdésben?

Hentaller Lajos: A császári parancs!

Báthfány: A szabadelvűpártban vannak hívei a közös vámtérületnek, az önálló vámtérületnek s a kik e kettő közt állnak. Polemizál azután Nagy Ferenczel, aki azt mondta, hogy a király a Ház megalakulása előtt elna-polhatta volna a Házat. Ezzel szemben kijelenti, hogy alkotmányunk értelmében kötelessége a királynak a képviselőházat megnyitni, nekünk pedig kötelességünk együtt tartani. (Taps.) mert az ex-lexben nem szabad a Házat

elnapolni (Taps.) Sem ügyvivő, sem kisebbségi kormány, hanem csakis alkotmányos kormány következhetik. (Taps.) Kötelességük a feliratot a királyhoz juttatni s reméli, bizik benne, hogy meghallgatja. (Hosszas taps és éljenzés a balon.)

Az elnök szavazásra teszi fel a kérdést.

Az egész óriási baloldal feláll, dörgő éljenzésben tör ki.

Elnök határozatilag kimondom a javaslatot elfogadottnak.

Vihar a városházán.

Az utóbbi pár évtizedben nem fordult elő olyan óriási vihar Nagyvárad város törvényhatóságában, mint tegnap a közgyűlésen.

A hevesmegyei hazafias átirat tárgyalásánál a legmagasabb fokig felváltak izgatva a kedélyek, mikor a szavazásnál a városi tanács tagjainak érthetetlen s a legenyhébben szólva tapintatlan eljárása botrányos jeleneteket idézett elő.

A tanács tagjai ugyanis beugratták az ellenzék egy javaslat elfogadásával s mikor ezek szépen leszavaztak, a tanács tagjai, egy pár kivételével, a tanácsi javaslat ellen szavaztak.

Erre a minősíthetetlen eljárásra leirhatatlan jelenetek következtek. A legsértőbb kifejezésekkel illeték a tisztviselőket felugráltak helyeikről s a padokat verték, tomboltak. Már-már azt hittük, hogy tetlegességre kerül a sor. Így tartott ez percekig, míg a polgármester némileg helyreállíthatta a rendet. Csendről azonban még sokáig nem lehetett szó, míg a tapintatlanul felkeltett harag ki nem tombolta magát.

A sajnálatos jelenetet azt hiszszük, most már mindannyian fájlalják; azok is, akik felidéztek, azok is, akik tevékeny részt vettek benne.

A tanács tagjainak meg van a joguk, hogy politikai meggyőződésüket nyiltsan és szabadon kinyilváníthassák, de ne játszanak csalfa, két-színű politikát a törvényhatóság egyik részének kedvéért a többiek ellenére. Ezt megkövetelheti tőlük a törvényhatóság minden tagja.

A város, a polgárság békéje kívánja, hogy hasonló botrányok a jövőben ne forduljanak elő.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Rimler Károly polgármester elnökölt.

Jelen voltak:

Dr. Bozóky Alajos, Bozóky Béla, dr. Dóri Ferencz, Frankó Endre, Fröhlich János, dr. Hoványi Géza, dr. Hoványi Gyula, dr. Konrád Márk, Mezey Mihály, Millye Gyula, dr. Molnár Imre, dr. Nagy Géza, Nozák Rudolf, Papp Miklós, Palotay László, dr. Pász Sándor, Schöpflin Agoston, Sipos Orbán, Stark Gyula, dr. Stocker József, Szokoly Tamás, dr. Adorján Emil, dr. Altmann Jakab, Balogh Döme, Beczkay Lajos, dr. Berkovits Ferencz, Bertsey György, Czegléd Sándor, Czegléd Jeremiás, Cser János, Fényes Manó, Déry János, dr. Halász Lajos, dr. Keckeméti Lipót, Mihelfi Adolf, Milibák József, dr. Radó Ignác, Schwartz Izidor, Sulyok István, Stern Hermann, Széles Lajos, dr. Vueskies Gyula, Weisz Károly, Feldmann Izidor, dr. Friedländer Sámuel, Fuchs Mór, Gábel Jakab, Heller Ede, Löwenstein Zsi mond, Moskovits Miksa, Reismann Mór, Schwartz Antal, dr. Tóth Ferencz, Ullmann Sándor, dr. Weisz Márton, Aufrecht Mór, ifj. Berger Sámuel, Bartsch Sándor, Bognár Sándor, Diósi Lajos, Farkas Izidor, Füchsl Mór, Fleischer Gyula, Guttman József, dr. Gyémánt Jenő, Harmathy Károly, Huzella Gyula, Ince Lipót, Ince Lajos, dr. Kazay Kálmán, ifj. Kohn Sámuel, dr. Kurlander Ede, Kiss Károly, Lévy Zsigmond, Landler Ferencz, dr. Mihelfi Lajos, Mihelfi Pál, Miskolezy Barnabás, dr. Moskovits József, Moskovits Mór, ifj. Moskovits Mór, Moskovits Farkas, Munk Jakab, Müller Salamon, Nyíri György, Oláh Ferencz, Papp György,

Plesz Aron, Rendes Vilmos, Rádl Ödön, ifj. Rimánóczy Kálmán, Sebestyén Lajos, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Stern Miklós, dr. Schweiger Ede, Steiner M. Albert, Ternyei Antal, Veiszlovits Adolf, Veiszlovits Lajos, Bordé Fere cz, dr. Ivánffy István, Eleméry Ferencz, Gerő Armin, Komlóssy József, Darvassy Lajos, Dús László, Tóth Márton, Sztarill János, Szántó Lajos, dr. Baróthy Akos, Kőszeghy József, Ragány János, Markovits Sámuel, Jablonszky Emil.

Bordé Ferencz polgármester felolvasta a polgármester havi jelentését, amelyet már közöltünk. A jelentést elfogadták.

Előcsatározás.

A jelentés elfogadása után dr. Radó Ignác jelentkezett szólásra. Egy indítványt tesz, amelyet az egész törvényhatóság érdeke kíván. A politikai dolgok mindég felizgatják a kedélyeket, pedig éppen higgadság szükséges az ilyen kérdéseknél. Indítványozza, hogy a tárgysorozatban levő két politikai kérdést: Baja és Hevesmegye feliratait első sorban vegyék tárgyalásra. (Zajos ellentmondások.)

Dr. Hoványi Gyula ellenkező indítványt tesz. Tartsák meg a rendet, nehogy az ilyen változtatások napirenden legyenek. A Radó indítványát nem fogadja el. A választásokhoz kell éppen a higgadság; három fontos állás betöltéséről van szó. A tárgysorozat betartását kéri.

Dr. Adorján Emil hivatkozik az ügyrendre, amelynek alapján lett a tárgysorozat összeállítva. Tartsák ezt be.

Rimler Károly elnök eddig úgy látta, hogy az ilyen kérdéseknél conczilliansan megegyeztek. Ha azonban az indítvány ellenkezésre talál, az elnök kötelessége a tárgysorozatot betartani. Jelen esetben annál inkább, mert a választások fontos állásokra történnek.

Dr. Radó Ignác indítványát visszavonta.

Dr. Hoványi Géza: Radó világosan tette meg indítványát, azzal a feltétellel, ha nem talál az ellenzésre. A választásokról nem is szólt. Menjen a tárgysorozat rendbe.

A választások.

A megüresedett pénztárnoki és pénztári ellenőri állások betöltésére került a sor.

A szavazatszedő küldöttségbe Hlatky Endre és az elhunyt Ritoók Zsigmond helyett Schöpflin Agostont és Rádl Ödönt választották.

Szavazatszedő küldöttségi elnökké Mezey Mihályt, tagokká Farkas Izidort és Sulyok Istvánt kérték fel.

A pénztárnoki állásra jelölték a pályázatok beérkezése sorrendjében Szántó Lajost, Papolczy Ferenczet, Jablonszky Emilt és Felinek Gézát.

A választás megejtése után konstatálták, hogy beadott 119 szavazat, közte három üres.

A szavazatok a következőképpen oszlottak meg:

Papolczy Ferencz	38,
Szántó Lajos	29,
Jablonszky Emil	27,
Felinek Géza	22

s így Papolczy Ferencz főpénztárnoknak viszonylagos szótöbbséggel megválasztott.

Az ellenőri állásra jelöltettek:

Klemens Péter,
ifj. Márkus János,
Altnóder Vincze.

Beadott 117 szavazat, ebből egyet érvénytelennek jelentettek ki. Ebből kapott

itj. *Márkus* János 49,
Klemens Péter 48,
Altnöder Vincze 19

szavazatot s így egy viszonylagos szótöbbséggel ifj. **Márkus** János választott meg pénztári ellenőrré.

Sorra került a megüresedett I. oszt. számtisztai állás betöltése.

Kijelöltettek: *Kopócsy* Endre, *Altnöder* Vincze és *Novák* József számtisztek.

Beadatott 114 szavazat, ebből nyertek:

Altnöder Vincze 28,
Kopócsy Endre 81,
Novák József 1,
Garay Géza 4

szavazatot, tehát 53 szótöbbséggel **Kobócsy** Endre választott meg I. osztályu számtisztá.

A választások folytán megüresedett I. oszt. rendőralkapitányi, I. oszt. és III. oszt. számtisztai állások betöltése a jövő havi gyűlésre tüzetett ki.

Márcz. 15 ünnepe.

Baja város pártolás czéljából megküldötte a képviselőházhoz intézett feliratát, hogy márczius 15-ikét nemzeti üneppé avassák s ezt törvénybe iktassák.

A tanács javaslatához képest hasonló szellemű felirat küldését határozta el Nagyvárad város törvényhatósága.

A hevesi felirat.

Dr *Istvánffy* István felolvasta a tanács általunk már szószerint közölt javaslatát, Hevesmegye ismert hazafias feliratára, amelyben külön felirat küldését javasolják a képviselőházhoz a mostani zavaros politikai viszonyoknak rendezése iránt.

Szokoly Tamás kívánságára felolvasták Hevesmegye feliratát. Midőn ez megtörtént, ugyancsak *Szokoly* Tamás szólott először a kérdéshez. A tanács nem következetes, mert akkor a bajaihoz hasonló javaslatot kellett volna előterjeszteni. Ennél a kérdésnél azonban kitértek s olyat javasolnak, amely se hideg, se meleg. Azt hiszi azonban, hogy ezt a javaslatot a törvényhatóság nem teszi magáévá. A szabadelvűpárttól a nemzet megszabadult, s hiszi, hogy a kormánytól is meg fog menekni. Az egyesült ellenzék megalakult s Hevesmegye ennek a pártolását kéri. Más kötelessége a törvényhatóságnak sem lehet, mint hogy ezt a hazafias irányt kövesse. Indítványozza, hogy Hevesmegye feliratát pártolják.

Dr *Hoványi* Géza nincs abban a helyzetben, hogy a tanács javaslatát elfogadja, hanem napirendre térést indítványoz. (Ugy van! Zaj.) Nagyvárad város többsége már megnyilatkozott mindazon kérdésben, amelyben hazafias fellépésre szükség volt. Megnyilatkoztak az obstrukció megszüntetésének szüksége iránt, mert ez veszélybe sodorhatja az országot. S igazuk volt, mikor ennek megszüntetését kívánták. Legutóbb a város polgárai is ez irányban nyilatkoztak meg a választásnál. (Zaj. Közbeiktások: Nincs oka emlegetni!) Neki semmi oka ezt nem emlegetni. A hazafias bombasztikus frázisokat elítélte a közönség. De ők, a szabadelvűpárt, nem kételkedtek az ellenzék hazafias szándékában, de éppen az ellenzék kétségbe vonja a szabadelvűpártiak hazafiságát. Egymás nézeteivel legyünk tisztában; ne gyanúsítsunk s elvekért küzdjünk. A hol jog van, ott kötelesség is van, s ilyen kötelesség, hogy a maguk nézeteinek kifejezést adjanak.

Bertsey György: Bécsnek!

Dr. *Hoványi* Géza: Bertsey nem régen is még szintén a szabadelvűpárt érdekében küzdött (Zaj.) s most gyalázza ezt a pártot. A többségnek az a nézete, hogy az általános választásoknál a nemzet sem ítél helyesen. (Nagy zaj.) Most a többségre hivatkoznak, hiszi, hogy eljön az idő, mikor újra a szabadelvűpárt jut

többségre. Pártjának meggyőződése, hogy a koalíció é nemzet ügyeinek vitelére nem képes. (Zaj.) A legtöbb, amit most az ellenzékkel szemben tehetnek, ha egyszerűen napirendre térnek az átirat felett. (Zaj, közbeszólás: Osztrák érdekből!) Sokszor hangoztatták ezt a vádat, de mondjanak egy ténny, az ő életéből, amikor osztrák érdekeket szolgált. A bombasztok lejárták magukat. Ugy a város, mint a haza érdekében első szükség, hogy tiszteljék egymás meggyőződését. Nem bír szónoki tehetséggel, hogy az ellenzék meggyőzze, miért nem tartja a koalíció üdvözlését helyesnek. Indítványozza, hogy térjenek nadirendre a felirat felett. (Zajos Hoch! kiáltások. Éljenzés. Taps.)

Rimler Károly kéri, hogy őrizték meg a tanácskozás méltóságát.

Dr *Hoványi* Gyula lényeges eltérést nem lát a Szokoly és a tanács indítványa között. Egy ponttól eltekintve, elfogadja a tanács javaslatát. Csak forma, akár a többséghez, akár a szövetkezett ellenzékhez irnak fel, mert olyan törvény úgy sem mehet keresztül, amelyet a többség meg nem szavaz. (Zaj.) A nemzet akarata megnyilatkozott, hogy a magyar államot építse. A korona még nem ment ebbe bele s a koalícióból még nem neveztetett ki a kormány. Egyet sajnál, hogy a tanács javaslatában szépség hiba van. Ez ne maradjon benne. Azt kéri ugyanis a javaslat, hogy az országgyűlés a zavaros politikai viszonyokat eloszlassa s rendet hozzon létre. Ez állott az obstrukció alkalomával, de ma nem, a tárgyalások nyugodtan folynak. Nem létező bajt, nem lehet megszüntetni. Arról van szó, hogy a korona adja meg a magyar nemzetet megillető jogos jussait. Ezeket ajánlja a hevesi felirat. Ha a szabadelvűek azt hiszik, hogy újból többségre jutnak s azt kívánják, hogy a 67-es alap legyen úgy mint volt, akkor csalódnai fognak. Az egyesült ellenzék viszont azt kívánja, hogy minden téren érvényesüljön a nemzet akarata; ami eddig papiroson volt, azt teljesítsék.

Dr *Radó* Ignác egytorma mértéket kér. A szabadelvűektől megtagadják a hazafiságot, de a saját részükre vindikálják ezt. (Zaj.) A napirendre térést pártolja, mert a kardinális kérdésekben már úgy is felirtak. Mindkét párt arra törekszik, hogy rend legyen, s ezért nincs szüksége az országgyűlésnek az ösztökélésre. A pártokhoz nem lehet a törvényhatóságnak felírni.

Dr *Molnár* Imre tartott ezután egy remek beszédet, hazafias lelkesedéstől áthatva. Sajnos, hogy csak egyes részeit lehetett hallani az izzó hangulat és a terem rossz akusztikája miatt. Pártolja Hevesmegye feliratát. Rámutat, hogy az 1867. XII. t.-czikk a magyar állam teljes paritását mondja ki, míg az osztrák kiegyezési törvény egészen másként szól. De ezenkívül még 38 éven át a nemzet alkotmányos jogának jelentős tételei elsikkasztattak. Deák a personál unió helyett jobbnak tartotta a kiegyezést, de ha a kiegyezésbe nem lehetett volna az ország paritását, jogait bevonni, akkor a personál uniót követelte volna Deák is és maradt volna tovább a passzív ellentállás. A mostani bajokat Tisza István okozta. Amikor a nemzetet akarata ellenére felhivta, hogy nyilatkozzék, akkor csak egy kérdés, egy kötelesség volt, a haza szabadságának megvédése. A nagyhatalmi állást hozzák fel; hát micsoda nagyhatalmi állás az, amikor külképviseletünk idegen, a közös katonaságnál még a »jelent« sem szabad mondani büntetés nélkül; a kaszárnyákra a nemzeti színű lobogót sem szabad kitenni. Ilyen állapot mellett a nemzet jogait védeni kell. Mikor udvari emberek, tábornokok czikkeznek, hogy a magyar nemzet hazafias érzése és jogai csak képzelődések, akkor nincs meg a törvényben biztosított paritás. Mikor Magyarország souverainitását semmibe

sem veszik, akkor a paritás hangoztatása hazugság. (Taps. Éljenzés.) Bizik 20 millió nép akarátában, hogy kivivja jogait. Tizenöt éve hirdetik, hogy a hatvanhetes kiegyezés végleges, megmásíthatatlan. Hát a nemzetet örökidőkre le lehet kötni, el lehet altatni? A nemzet megnyilatkozott; új, igazságosabb irányt, jogait akarja s ezt el is fogja érni. Pártolja Hevesmegye feliratát. (Hosszantartó taps, éljenzés.)

Dr *Halász* Lajos szintén Hevesmegye feliratát pártolja, mert kívánja a kiegyezési törvény végrehajtását. Ezt kívánja a koalíció is, hogy kidomborodjék a nemzeti önállóság. Az önálló vámterület és a hadsereg magyarrá tételeért küzdenek. Hol van a szabadelvűpártnál a konzekvencia, mikor azt mondják, hogy a nemzet önállóságát kívánják s mikor annak megvalósításáról van szó, félreállanak. Hogy hazafiatlansággal gyanúsítják a szabadelvűpártot, erre az indok, mert mindég ott vannak a nemzettel szemben, ahol az osztrákok. (Zaj.) Numerikus többségben vannak itt, de ez változni fog. (Zaj. Derűtség.)

Dr *Kurländer* Ede fejtegeti, hogy ami eddig lehetetlen volt, az valószínűvé lesz. Nyugodtan néz a jövőbe, a nemzet küzdelme eredményre fog vezetni; legalább is megkapjuk az önálló vámterületet.

Miskolczy Barna kijelenti, hogy ő is kívánja azt, amit Hevesmegye, de azért nem szavazza meg, — mert nem bizik a koalícióban.

Dr *Adorján* Emil nem helyesli, hogy a városi életben a politika szerepeljen, csak kiváló fontos esetekben. Kossuth Lajos azt mondta, hogy a mikor az ország törvénytelen állapotban vae, a törvényhatóságoknak kell megnyilatkozni. Ma ilyen viszonyok között vagyunk s ezért aktuális a politikával foglalkozni. A választást a kormány akarta s az ellenzék többségbe jött, az kellett volna, hogy ez alakítson kormányt. (Ellentmondások.) Azt mondják: nem vállalkozik erre. De a kisebbség vállalkozik. Ez a különbség a két párt között. Az ellenzék nem megy minden áron a kormányalakításba, hanem csak nemzeti alapon. Ha azt mondják, nincsenek bizalommal az ellenzék iránt, csak következetes magához az a párt, amely Kossuth diszpolgárságát leszavazta.

A nemzet véleménye ellen vannak, s s zokon veszik, hogy kételkednek a hazafiságukban. Mikor magyarságot kíván a többség minden téren, akkor két ellenséget talál magával szemben. Az egyik itt a szabadelvűpárt, a másik Ausztria. (Taps.) Ezért kételkednek a szabadelvűpárt hazafiságában. Hevesmegyét pártolja, mert az kéri az igazságot, a válság megoldását. A többség nem jelenti mindig az igazságot. (Derűtség, taps. Ugy van kiáltások a szabadelvűek részéről.) Gonyolja a nagyvárad szabadelvűpártot, amely szurinte elkopik. Érvekkel, igazságokkal küzdenek, ne a többségre hivatkozzanak, mert ez mulandó.

Miskolczy Barna sokkal tisztességesebbnek ösmeri Adorjánt, minthogy elhigye, hogy kételkedik a szabadelvűpárt és az ő hazafiságában. Hiszi, hogy ezt nem is mondotta Adorján komolyan.

Dr *Adorján* Emil csak politikai szempontból beszélt, és kifejezéseit nem értette személyükre.

Szokoly Tamás személyes kérdésben szólott.

Dr *Hoványi* Géza kijelenti, hogy bizalmatlan az országgyűlési többség iránt, azért nem fogadja el a tanács javaslatát és Hevesmegye feliratát. Mulandó minden, még a koalíció többsége is. (Derűtség.)

Sulyok István elismeréssel van a tanács iránt, hogy elszakadt attól, ami eddig lenyűgözte és szükségét látja, hogy ami az állam működését megakasztja, rendeztessék. De a tanács javaslata nem elégíti ki. A nemzeti követelményeket nem a koalíció hozta felszínre, ez meg van a kiegyezési törvényben, azt csak végre akarják hajtani. Ezt elő kell mozdítani.

A többség a nemzetet képviseli. És erre hogy lehet azt mondani, hogy nem biznak benne?

Miskolczi Barna: Önök sem biznak mibennünk!

Sulyok István: A nemzet többségétől a bizalmat elvitatni nem lehet.

Miskolczi Barna: Önök sem biztak a szabadelvűpártban 37 évig!

Sulyok István: Nem is lehetnek azon többség iránt bizalommal, amely annyi idő alatt a nagy czélok közül egyet sem valósított meg. (Zaj.) Pártolja Hevesmegye feliratát (Taps.)

Ezután szavazásra került a sor. Először a felett szavaztak névszerinti szavazással, hogy elfogadják-e a tanács javaslatát.

A szabadelvűpártiak *nemmel* szavaztak, az ellenzékiek igennel. Békésen ment a szavazás addig, míg a tisztviselőkre nem került a sor. Mikor a tanács tagjainak nagyrésze is a tanács ellen szavazott, óriási zaj tört ki. Az ellenzéki tagok egy része felugrált a helyéről. Éktelen lármá kerekedett, a padokat verték s vissza nem adható kifejezések repültek a tanács tagjai felé, azért, hogy a saját javaslatuk ellen szavaztak.

Perczekig tartott ez a felháborodás, míg a polgármester helyre tudta állítani a rendet, s megszámlálták a szavazatokat. Kitünt, hogy a tanács javaslatát 58 szóval 38 ellen elvetették.

Igennel szavaztak: Dőri Ferencz, Fröhlich János, dr Hoványi Gyula, dr Molnár Imre, dr Pácz Sándor, dr Stokker József, Szokoly Tamás, dr Adorján Emil, dr Altmann Jakab, Balogh Döme, Beczkay Lajos, Bertsey György, Czeglédy Sándor, Czeglédy Jeremiás, Cser János, Déry János, dr Halász Lajos, Müllibák József, Schwartz Izidor, Sulyok István, Stern Hermann, Széles Lajos, Weisz Károly, Feldmann Izidor, dr Tóth Ferencz, dr Kazay Kálmán, dr Kurlander Ede, Kiss Károly, Mihelji Pál, Oláh Ferencz, Plesz Aron, Komlóssy József, Darvassy Lajos, Dús László.

Nemmel szavaztak: Dr Bozóky Alajos, Bozóky Béla, Frankó Endre, dr Hoványi Géza, dr Konrád Márk, Mezey Mihály, Papp Miklós, Schöpflin Agoston, Stark Gyula, dr Berkovits Ferencz, dr Keeskeméti Lipót, Mihelji Adolf, dr Radó Ignác, dr Friedlander Sámuel, Fuchsz Mór, Gábel Jakab, Heller Ede, Löwenstein Zsigmond, Reismann Mór, Schwartz Antal, Ullmann Sándor, dr Weisz Márton, Ifj. Berger Sámuel, Diósi Lajos, Farkas Izidor, Füschi Mór, Fleischacker Gyula, Guttmann József, dr Gyémánt Jenő, Harmathy Károly, Incze Lipót, Incze Lajos, Ifj. Kohn Sámuel, Lévy Zsigmond, Landler Ferencz, dr Mihelji Lajos, Miskolczi Barnabás, dr Moskovits József, Moskovits Farkas, Munk Jakab, Müller Salamon, Papp György, Rendes Vilmos, Ifj. Rimanóczy Kálmán, Sebestyén Lajos, dr Sonnenfeld Zsigmond, dr Schweiger Ede, Steiner M. Albert, Ternyei Antal, Weiszlovits Adolf, Bordé Ferencz, dr Istvánffy István, Eleméry Ferencz, Tóth Márton, dr Baróthy Ákos, Kőszeghy József, Ragány János, Markovits Sámuel, Lakos Lajos.

Másodsorban a felett szavaztak, hogy pártolják-e Hevesmegye feliratát. Az előbbi felháborodásból kifolyólag az ellenzékiek közül igen sokan nem szavaztak.

A hevesi átirat felett a többség napirendre tért.

Interpellációk.

Bár már 7 óra felé járt az idő, következett a sor az interpellációra.

Dr. Kazay kérte a polgármestert, hogy a I. sz. székesgyházon levő kettejű sas eltávolítása iránt intevenniáljon illetékes helyen.

Ezenkívül még egy sereg interpellációja volt: a külső utcák kövezésének előállott süppedések, az utcák öntözésének elhanyagolása, a szénapiac kikövezése vagy az állatvásárok mellé leendő kihelyezése és a fürdővonatok beszüntetése tárgyában.

Balogh Döme a Vitéz-utcában előfordult vérengzések és gyilkosság folytán a környék közbiztonsági állapotának rendezését kívánja.

Czeglédy Jeremiás a vágóhídi jégkamara és jéggyár felállítását, dr Adorján Emil pedig a Pecze-szabályozását sürgették.

A polgármester megígérte, hogy a kétfetű

sas dolgában eljár illetékes helyen s a többi kérdésekre is megnyugtató választ adott s ezeket a közgyűlés tudomásul vette.

Este fél 8 órakor a gyűlést berekesztette, a hátralevő ügyeket ma, pénteken délután tárgyalják.

† Ember György

Május 9-én még tanított 11-ikén délelőtt fél 12 órakor már meghalt. Ugyszólván a munkában rohanta meg a halál, de még sem, megvárta a pihenő napját s akkor ragadta el. Még a szüntelenül működő halálnak is imponált a folyton dolgozó férfi. Mert dolgozott, sokat dolgozott. 40 évig volt tanító. Harminczöt év óta itt a *nagyvárdi újvárosi-róm. kath. népiskolában* 9 nemzedéket tanított az elemi ismeretek legszükségesebbjeire, mert ez iskolában az első osztályba lépő gyermekeket mind a négy osztályon keresztül ugyanazon tanító vezeti. Dolgozott a *róm. kath. tanítóképzőben*, hol a mennyiségtant tanította; dolgozott az *ipariszkolában*, hol esti óráiban a serdülő iparos tanoncokat képezte az életre. Dolgozott a *napi-, tanügyi és szépirodalmi* lapokban, nem egy pályadíjat nyerve. Most legutóbb is 100 koronás pályadíjat kapott. Irt verset és prózát. Könyveket is irt. Azonkívül dalolt a régebbi dalárkákban szép tenorjával s tanított éneket a népiskola mind négy osztályában nem közönséges sikerrel.

Különben Szatmármegyében 1844-ben született, kis gazda szülőktől; elemi iskoláit ott végezte, a gimnázium 7. osztályát Nagyváradon, s innen lépett a nagyvárdi kir. tanítóképzőbe, hol az akkor még két éves tanfolyamot jeles sikerrel végezte. Nevelősködött a Vertán családnál Szombatságon, majd 1886-ban Tasnád-Szántón kántor-tanító lett, 1869-ben Csátarra, innét még ugyanezen évben Nagyváradra került a községi iskolához, honnét 1870-ben az újvárosi rk. iskolához lett megválasztva. S itt működött halála napjáig.

Most megszűnt dolgozni; nyugszik s várja mennyei Atyántól a jutalmat, melyet ígért azoknak, kik másokat igazságra tanítanak.

Emlékét őrzi kegyeletes szívvvel egész nemzedék, mely a honszerelm, vallásosság és becsületesség elveit tőle szívta magába, továbbá kartársai, tisztelői és barátai. S a mikről szintén elől kell szólni: irodalmi művei. Mint régies elbeszélő író igen becses dolgokat alkotott, legutóbbi e nembeli művét a Szent István-Társulat adta ki.

Ember György a múlt év őszén kezdett betegkedni, szivbaj vett rajta erőt. Baja nem látszott veszedelmesnek, senki sem gondolta, hogy oly közel a vég. Szerdán délután még tanított az iskolában s tegnap délelőtt is készült a tanítóképzőbe menni órára, azonban elővette a szivbaj s fél 12 órakor rövid szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének.

Ember György halála alkalmából az újvárosi katolikus elemi fiúiskola, a kath. kör, a tanítóképző épületére kitűzték a gyászlobogót.

A beszentelés holnap, szombaton délelőtt háromnegyed kilencz órakor lesz a Körözütczai iskola épületében, onnan a gyászmenet a Szent László-templomba vonul, hol requiem fog tartatni.

A család gyászjelentése a következő:

Özv. Ember Györgyné szül. Steinhuber Julia mint neje, György, Jolán, Mariska, Ilona gyermekei, Salamon Lajos és Kocsis Jenő mint vejei, Riedl Irma menyegye; unokái: Ember Irén,

Kocsis Árpád, Salamon László és Károly, számos rokonok nevében fájdalommal telt szívvvel jelentik, hogy felejthetetlen férje, illetőleg édes atyjuk, apósuk és nagyatyjuk, *Ember György* róm. kath. tanító, tanítóképezdei és ipariszkolai tanárnak a Szigligeti és a Paedagogiai-Társaság rendes tagjának, munkás élete 61-ik, boldog házassága 39-ik évében, folyó évi május hó 11-én délelőtt fél 12 órakor rövid szenvedés és a husvétkor végzett szent gyónás és áldozás elvégzése után az Urban elhunyt.

A megboldogult földi maradványi tolyó évi május hó 13-án d. e. háromnegyed 9 órakor fogtak az újvárosi róm. kath. népiskola épületében levő lakásán a róm. kath. Sz. Lászlóról címzett plébánia-templomban tartandó szent mise után az újvárosi róm. kath. temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztviseltségre az elhunyt rokonai, barátai, kartársai tisztelettel meghivatnak. Nagyváradon, 1905. május hó 11-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

UJDONSÁGOK.

Megszöktetelt vőlegény.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad, május 11.

Romantikus házasságkötés történt tegnap a Nagyváradon. B. J. báró, dúsgazdag szabadkai nagybirtokos esküdtött örök hűséget szépséges menyasszonyának, ki egy szegény, de előkelő szabadkai családnak a tagja.

B. J. báró két évvel ezelőtt beleszeretett menyasszonyába s aztán annak rendje és módja szerint meg is kérte a kezét. A leány szülei örömmel beleegyeztek a házasságba, mert gyermekük is szerelmes volt a fiatal báróba. A mágnás szülei azonban ellene voltak a házasságnak, mert nem akarták, hogy fiuk szegény leányt vegyen el feleségül. Először szép szóval akarták lebeszélni a rangon aluli nősülsérről, mikor látták, hogy ez nem használ, azzal fenyegették, idegbetegsége miatt gondnokság alá helyezik s ha ez sem használ, akkor egy fővárosi szanatóriumba küldik. A báró nem hallgatott azonban szülei fenyegetésére; tovább udvarolt menyasszonyának.

Az öregek azonban beváltották szavukat és fiukat erős felügyelet mellett egy Szabadkához közel fekvő birtokukra küldötték, hol egy évet töltött el a báró tehetetlen önmagával. Nem engedték a kastélyból sehova sem menni, legfeljebb a parkban volt szabad sétélni, de akkor is több szolga kíséretében.

A fiatal mágnás mig így távol volt a világ zajától, csak egy levelet tudott menyasszonyához csempésztetni, melyben keservesen elpanaszolta sorsát, arra kérte, hogy ha még szereti, vajami uton módon szöktesse meg kellemetlen fogságából.

A levél érkezése után a menyasszony édesapja elment abba a községbe, ahol a fiatal báró tartózkodott s a szolgálkat busás borralvalókkal megvesztegetve, a bárót megszöktette.

A menyasszony, mig a szöktetés tartott, egy igen előkelő nagyvárdi rokonánál tartózkodott, hova tegnap megérkezett vőlegény és a menyasszony édesapja.

Az esküvőt tegnap megtartotta a boldog szerelmes pár, kik egyelőre még itt maradnak Nagyváradon rokonuknál, — várva a báró szüleinek bocsánatát és utólagos beleegyezését a házasságba.

* **Személyi hir.** *Nátafalussy* Kornél kir. tanácsos, tankerületi főigazgató tegnap este Belényesből hazaérkezett.

* **Nagyvárad jövő évi választói.** Nagyvárad város központi választmánya a választópolgárok 1906-ik évre érvényes névjegyzékét ideiglenes kiadásban május 5-én tette ki a törvényszerinti 10 napi közszemlére. A tíz nap már hamarosan letelik, vagyis május 15-én s azért figyelmeztetjük jóakarattal a város polgárait, hogy a hátralevő pár nap alatt, kik eddig még a rájuk vonatkozó bejegyzés helyes voltáról meg nem győződtek, nézzenek utána a városházán, nehogy a jövő évben esetleg téves bejegyzés folytán polgári kötelességének teljesítésében megakadályoztassék. Eddig többen tették meg észrevételeiket az ideiglenes névjegyzékre, részint fölvetelt, részint pedig a bejegyzés helyesbítését kérve.

* **Oltár megáldás Beélben.** Amily lélekemelő, oly örvendetes ünnepe volt az elmúlt vasárnap a beéli róm. kath. hitközség híveinek, melyről kissé elkésve kaptuk az értesítést. Ekkor áldotta meg népszerű plébánosuk, *Dóczy* János a I. sz. püspöki uradalom egykori érdemes jószágigazgatója, *Schlauch* Nándor által a beéli plébániai templomban emeltetett szép lourdesi oltárt. A diskrét barokk stílusban épült izléses oltár barlangjában a Szűz anyának magas műbecsű szobra áll, valódi carrarai márványból művészi faragva, ugyanazon remek szobor, mely egykor b. e. Schlauch biboros budapesti kápolnáját ékíté. A kegyes jótévő iránt — ki ez alkalomból 2000 koronát megközelítő alapítványt is tett a beéli szegény iskolás gyermekek segélyezésére — meleg ovációval fejezték ki a lelkesült hívek hálójukat; a vendégszerető plébános asztalánál egy egybegyűlt nagyszámu intelligencia pedig sikerült tósztokban ünnepelte nemes áldozatkésztségét.

* **A tűzér laktanya kibővítése.** A Vilmos főherceg tűzér laktanya kibővítésének kérdése újabb stádiumba jutott. A temesvári hadtestparancsnokság a város feltételeit, a melyeket annak idején a laktanya kibővítésével szemben kikötött, a hadügyminisztériumban teljesíthetőnek tartják. Ez azt jelenti, hogy a katonai kincstár elfogadta a város építési költségvetését, és ennek megfelelőleg a kibővített laktanyáért az eddigénél jóval magasabb bérösszeget fizet. A temesvári hadtestparancsnokság egyik mérnökkari ezredese a napokban Nagyváradra érkezik, s tárgyalásokat folytat majd a városi tanács kiküldötteivel. Ha a végleges megegyezés megtörténik, úgy, a jövő tavasszal megkezdik a Vilmos laktanya kibővítését.

* **A nagyváradai középiskolák az országos tornaversenyen.** A május hó 17-én és 28-án a székesfővárosban rendezendő s fényes sikerűnek ígérkező tornaversenyen, amelyen 5500 diák fog résztvenni, 1500 ifjával több mint a legutóbbin, néltő módon fog résztvenni Nagyvárad két középiskolája a premontrai főgymnázium és az állami főreáliskola. Mind a főgymnáziumból, mind pedig a főreáliskolából majd harmincz növendék fog résztvenni az országos merközésen, felügyelő tanárok vezetése alatt. A két intézet igazgatója már kézhezvette tegnap az ingyenszállás és mérsékelt élelmiszerre jogosító igazolványokat. Az utazás is mérsékelt jeggyel fog történni. A főgymnázium növendékei a ötödik kerületi főgymnáziumban, a főreáliskola tanulói pedig a nyolczadik kerületben levő községi főreáliskolában lesznek elszállásolva.

* **A fagyos szentek.** Elérkeztek a gazdák rémei; a három fagyos szent: Pongrácz, Szervác és Bonifác. A tapasztalat szerint ezen a napokon a légáramlat lehül s veszélyel

fenyegeti a hideg a gazda reménységét. Habár félni lehetett, hogy a tegnapi esti eső után lehül a levegő s ártalmas lesz a növényzetnek, szerencsére azonban tegnap elég meleg volt s így talán szerencsésen elkerüli a veszedelem a most kissé feléledt növényzetet s a gazdák hálával emlegetik majd a szent életű férfiak nevét, a kik ezuttal nem hoztak szomorúságot.

* **Visszaelés az ujságok czimével.** Az utóbbi évek során többször előfordult, hogy új lapok alakultak, amelyek a már meglevő és elterjedt lapok cziméhez részben hasonló czimekkel jelentek meg s ezzel tévedésbe ejtették a közönséget. Hogy a miniszter ezentul megakadályozza az ilyen visszaéléseket, szigorú rendeletet adott ki, amely tegnap érkezett meg Nagyvárad városához. Ebben kimondja a miniszter, hogy ujonnan keletkező lap már létező lapok cziméhez csak kevésbé hasonló czimet sem vehet fel. Ezenkívül arról is rendelkezik a miniszter, hogy naptárt, könyvet, képeslevezőlapot, hetilapot s kizárólag hirdetések tartalmazó lapokat az utczán árusítani nem szabad.

* **Halálozások.** Sulyos csapás érte *Molnár* Géza táblabíró és kiterjedt előkelő családját. Első házasságából született kis leánya *Pajor* Gabriella 12 éves korában elhunyt. A kis leányka ravatalát már is elborítják a részvét virágai. A gyászborult család a következő jelentéstben tudatja a rá mért csapást:

Molnár Géza született Száhlender Anna a maguk, valamint a közeli és távolabbi rokonok nevében mély fájdalommal tudatják, hogy utóbinak első házasságából született leánya *Pajor* Gabriella élete 12-ik évében elhunyt. Temetése a Vizvezeték-utca 36/cz. számú házból május hó 13-án, d. e. 11 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint fog történni és a kedves hallott hült tetemei az olasz-i sírkertben fognak örök nyugalomra helyeztetni. — Az engesztelő szent mise május hó 13-án d. e. 10 órakor a premontrai-rend templomában tartatik meg. Nagyvárad, 1905. május hó 10-én. Béke hamvaira!

* *Szodényi* Nándor, városunk régi ismert polgárának neje született *Cserpes* Emilia tegnap reggel hosszú és kínos szenvedés után elhunyt. Temetése holnap délelőtt 10 órakor lesz a Nagy Sándor utca 11 szám alatt levő gyászaházról.

* **Öngyilkos temetés Biharon.** Bihari levelezőnk írja: *Kurucz* Károly 16 éves róm. kath. subancz, ki a helybeli községi jegyzőnél szolgált, f. hó 7-én marólguggal megmérgezte magát. Hiteles tanuvallomások alapján beigazoltatván, hogy az öngyilkos öntudatosan követte el tettét, a temetés tőle az egyházi törvények értelmében megtagadtatott. — S im mi történt? — A reformátusok ugyancsak kongatták az öngyilkos tiszteletére harangjaikat és a saját temetőjükben el is temették. Így nevelik a népet, lerontva előtte minden tekintélyt. Ennek a bölcs nevelésnek a következménye egyebek közt az, hogy az öngyilkosság itt Biharon egész divattá kezd válni; mert az öngyilkos tudja, hogy őt sokkal ékebb *dikcióval* és sokkal nagyobb parádéval fogják eltemetni, mint más becsületes embert és így gusztust kap az öngyilkosságra.

* **A vasutasok zászlószentelése** ügyében vettük a következő felhívást: Mind azon urak kik a magy. kir. állam vasutasok koszu egylete által folyó év június 11-én pünkösöd vasárnapján tartandó zászló avatási ünnepélyre mint koszorus legények fölkerettek úgy színt elváltatták sziveskedjenek f. hó 14-én vasárnap d. u. fél 3 órakor a pálya udvar egyik helyiségében fontos megbeszélés végett megjelenni. Tisztelettel az elnökség.

* **Selyemhernyó tenyésztők figyelme.** A selyemhernyótenyésztők tudomására hozza a rendőrség, hogy a tenyésztésre szükséges hernyókért még e hét folyamán *Fernye* Mihály Gyár-utca 13. szám alatt lakó kikel-

tőnél kell jelentkezniök, ahol a kívánt mennyiségű hernyók ellátmányban ingyen részeseülnek.

Pannonia étterem és télikert.

Első minőségű **Dréher-féle KORONA-SÖR**, termelőktől beszerzett **kitünő BOROK**; továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 filléért.**

Tisztelettel

KARNER GYULA vendéglős.

x **Tavaszi kelme**ekben, ugyszintén más divatcikkekben gyönyörű választéka van *Klein Menyhért* előnyösen ismert fiatal kereskedő *Szt.-László-téri* (Holdas templom mellett) üzletében, melyet meglepő olcsó árban árusít, a miért ajánljuk a t. vevőközönség figyelmébe.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Péntek: *Menyecskék*, *Blahe Lujza* utolsó fellépte.

Szombat: *A boszorkány.*

Vasárnap: d. u. *A cigány báró*, este: *A boszorkány.*

Menyecskék.

Kár volt *Blahe Lujzának* ezt a darabot választania; a darabra nézve szerencse volt, mert megmentette a bukástól, de nem volt szerencse a művésznőre nézve, akinek művészetét nem lehetett teljesen kifejténie. A második darabban pl. teljesen háttérbe szorult.

Három önálló darabot foglalt egybe *Verő György* a »Menyecskék« czim alatt.

Az első »A biróné« czim alatt egy parasztleány megjuhászodását ábrázolja. A legény minden férjnek és leánynak réme; nem is mer vele kikötni senki, legkevésbé a tedd ide, tedd oda bíró. A biróné (*Blahe Lujza*) nagynehezen ráveszi őket, hogy üljenek törvényt fölötte; amint azonban híre megy, hogy jön a legény, azonnal szét fut az egész biróság. A legény azzal a szándékkal jön, hogy a birónét meghódítja: a helyett őt csulolja ki a biróné, kőterbe is csukja s a vége az, hogy a csapodár, hetyke legény bocsánatot kér s elveszi az elhagyott kedvesét.

A második, a »Marika elmén« czimű csupa szomorúság. Egy leány megálmódja, hogy akkor hal meg, mikor az elbujdosott bátyja visszatér. Így is történt.

A harmadiknak a »Menyország« cziműnek egy öreg paraszt a hőse, aki a mennyei által dédelgettetni magát s ezért a fiai sohasem lehetnek együtt a feleségeikkel. Ezt nevezi az öreg menyországnak. Az egyik fiu kitalálja az orvosságot: összevesziti az asszonyokat egymással, a fiuk is összekapnak, a menyországból pokol lesz — erre bezzeg maga küldi az öreg a fait feleségétül a tanyára.

Mindenik darabnak van ötletes, eredeti magva, de mindenik unalmasan hosszú. Amit tiz szóval el lehetne mondani, arról *Verő* oldalokat ír. A legjobb ötleteket kinyújtja s végül is elfogy a közönség türelme.

A türelmet *Blahe Lujza* művészete tartotta fenn. Csattogott, csitgett az éneke, hódított az az utánozhatlan báj és eredetiség, ami a játékán előmlött. A III. darabban szünni nem akart a taps, az ismétlés.

Peterdy Sándor szintén a III., a legjobb darabban remekelt; bár alakításai mindenütt tökéletesek voltak. Legsikerültebb parasztleányeket *Székely* Gyula mutatott be; ez az ő kiválóan sikerült szakmája s ebben a társulat egy tagja sem éri utól. Igen sikerült *Simon*

Mariska síró menyecskéje, továbbá *Szilágyiné Berta, Tóth Elek, Bérczi* szerepei. Egy beteg leánykát sok realizmussal játszott *Komáromi Mariska*, a ki úgy látszik, a komolyabb naiva szerepekben jobban beválik. —r.

A boszorkány premierje. Sardu nagyhatású drámája holnap szombaton kerül színre először a Szigligeti színházban. A premierre ma délután három órától lehet jegyet előre váltani.

A vasárnapi előadások. Vasárnap két előadás lesz a Szigligeti színházban, délután 3 órakor fél helyárral színre kerül a »Czigánybáró« Strausz pompás operettje, este pedig megismételik Sardou nagyhatású darabját »A Boszorkányt.«

S. Blaha Luiza bucsu fellépése. A Szigligeti színház illusztris vendégművésznője ma este az általános közkíváncsnak engedve, még egyszer fellép, s eljátsza a tegnap este oly nagy sikerrel színre került »Menyecskék« czimszerepét. Az igazgatóság tegnap délnél kérte fel a művésznőt, hogy ismétlje meg a »Menyecskék«-ben fellépését — tekintettel, hogy a tegnapi előadásra igen sokan maradtak jegy nélkül. A művésznő az igazgató kérésének engedett s így ma, pénteken játszik utoljára a nagy asszony. A mai előadás (páros) bérlet-szünetben megy.

TÁVIRATOK.

Samassa bibornok lesz.

Budapest, május 11. (Saját tud. táv.) Romából nyert értesülés szerint a legközelebbi pápai konsistoriumban *Samassa József* egri érseket bibornoknak fogják felavatni.

A szabadelvűpárt ülése.

Budapest, május 11. (Saját tud. táv.) A szabadelvűpárt intéző-bizottsága mai ülésén elhatározta, hogy amellet foglalt állást, hogy a kormány a legrövidebb idő alatt hagyja el a helyét, mert csak így tud a párt feszélytelenül működni.

Uj „Homo regius“.

Budapest, május 11. (Saját tud. táv.) *Tisza István* gróf elhatározta, hogy legközelebb Bécsbe fog menni, hogy jelentést tegyen a Felsőháznak a helyzetről.

A király — mint megbízható politikai körökben beszélnek, — uj »Homo regius«-t fog kinevezni *Burián* közös pénzügyminiszter, vagy pedig *Szell Kálmán* volt miniszterelnök személyében.

A burban a magyar válság megoldását csak őszre tervezik s így addig semmi jelentősebb változás sem fog beállni a politikai helyzetben.

Elutasított petíció.

Budapest, május 11. (Saját tud. táv.) A Kuria ma tárgyalt a *Buza Barna* mandátuma ellen beadott petíciót. A legfelsőbb bíróság elutasította a kérvényezőket, alaki hibák miatt.

Kuropolitkin menesztése.

Budapest, május 11 (Saját tud. távirata.) Pétervárról jelentik, — hogy *Linevics* tábornok panaszt emelt a csárnál *Kuropolitkin* tábornok ellen mert nem fogadta meg parancsait. A főparancsnok *Kuropolitkin* visszahívását kérte a csártól, ki engedett *Linevics* kérésének és visszahívta a harcztéről *Kuropolitkin*.

már átadta az első hadtest parancsnokságát és már utban van Pétervár felé.

Báró Roszner Bécsben.

Bécs, május 11. A Corr. Wilhelm jelenti: báró Roszner Ervin volt fiumei kormányzó tegnap este 10 órakor ideérkezett.

NYILTÉR.

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, uj „Bazár“-épület színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legujabb divatu** és a **legjobb minőségű tavaszi** szövetem raktáron vannak, melyekből a legujabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Fő tisztelendő papság figyelmét **sima, fekete** áruimra, melyekből nagy raktárt tartok a **Főtisztelendő papság részére**. Állandóan nagy választék **reverenda czimáda** és egyházi **kvadrátusokból**. **Birétum, capuezin, camaura**, továbbá **Muczetuma** legszebb és finomabb selyemből. Továbbá egyedüli raktára a mai idény legszébb és lecélszerűbb **hit, remény, szeretet övének** (cinulus), mely egyedül **csak nálam szerezhető be**.

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,

65

polgári- és papiszabó.

Telefon az egész megyére: 204. sz.

Gazdálkodók el ne mulasszák

a cséplő — és egyéb gazdasági gépeikhez szükséges öntvényeket mielőbb megrendelni alanti czégnél, mely

a világhírű kassoviczi fémkohó

képviselője, s így a legjobb, legtartósabb fém-géprészeket képes szállítani, *gyorsan, pontosan és jutányosan*.

E czég specialitásai:

világhírű **éreczsengők**, templomi, iskola- és gazdasági **harangok**. — **tüzi fecskendők** javítása és átalakítása, valamint **uj szivattyúk** és **fecskendők**; továbbá szabadalmazott **tömlő-kapcsok** kitüntetett **szivattyús kutak** és szabadalmazott **víz nélküli árnyékszék-ülések** (szagtalan, légmentesen záró és mindenütt alkalmazható).

Rosenthal és Ehrlich
Nagyvárad.

Első magyar csengő- és érezáru-gyár.

Alapítva 1847.

Gyár: Szacsyay-utca. (Saját ház.)

Várad és vidéki telefon száma: 204.

Dr. Meer Samu

ORVOS

lakását Fő-u. 14 sz. (Fleischer-ház)

helyezte át.

REGÉNYCSARNOK.

PENELOP.

51.

Angol regény.

És Penelop azt hitte, hogy ő, egyedül ő az ideálja, hogy ő az első és egyetlen szerelme, — mert Everard azt mondta neki, midőn egyik délután a zizegő fenyőfák alatt állottak, míg a hajlongó sötét zöld ágak között a kék ég mosolygott reájuk s a nyugat felé szálló nap arany sugarai fényes sávokban játszottak a gyepen. Ekkor mondotta azt a művész, kis kezét megragadva s mélyen szemébe nézve:

— Penelop, kegyed és első és egyetlen nő, a kit valaha szerettem.

És ekkor az Everard kérdéseitől zavarba hozva, szégyenkedve, égő arczczal, remegő hangon elmondta a Douglással történeteket és Daubeny csak annál gyöngédebben szoritotta kezét s így szólt:

— E szerint még nagyobb győzelmet arattam, mert egy más férfitől hódítottam el kegyedet.

És Penelop az ő nagy boldogságában minden szavát elhitte s úgy érezte, hogy a nap nem süt e földön boldogabb teremésre mint ő.

Algy a Daubeny ur távozása után való nap érkezett haza. Eset az eső akkor is, de Penelopot nem találta bent a házban.

— Chartres néni, hol van Penelop? — kérde Algy, nagynénje felé hajolva s aranyos bajuszával könnyedén érintve ennek homlokát.

— Algernon, te egészen vizes vagy, — mondá a néni boszusan s zsebkezdőjével a homlokát törölve. — Hogyan jöhetsz a szobába ilyen vizes ruhával?

— A vágy és az a nyugtalanság hozott be, hogy nénémet mielőbb lássam; és ime itt vagyok, — felelt Algy. — De hol van Penelop? — At akarom adni ezt neki.

S egy gyönyörű bokrétát mutatott, üveg-házi tiszta fehér virágból készítve s vénuszhajjal körítve.

Chartres kisasszony látszólagos undorodással nézte a virágokat.

— Stephanitos! — kiáltá. — Algernon, vidd ki innét; rettenetes — ki nem állhatom. Már is a fejembe szállt a szaga. — Jegyezd meg, hogy a kinek ideges főfájása van, az —

— Az semmit sem törhet, a mi szép és kedves — fejezze be Algy, a szobát elhagyva.

E pillanatban lépett be Tom az ajtón s felborzolt szőrrel megállott s úgy nézett szembe régi ellenségével.

— Barom! — kiáltá Algy. Ha én is ideges főfájásban szenvednék, ugyancsak hamar elpusztulnál a föld színéről! Chartres néni, ne féljen semmit — most az egyszer megkegyelmezek neki.

Penelop, a ki mitsém törődve az esővel, nyugtalanul s izgatottan járkált a nedves fenyves erdőben, épen most lépett be s az előszobában találkozott Algyval, a ki megcsókolta s vidáman nevetve így szólt:

— Mi az, Pen, azt hittem, hogy te epedve vársz rám, hogy meghalld tőlem utolsó szavát,

a melylyel utnak bocsátott s utolsó mosolyának a visszatükrözését keresd arczomon!
 — Kiét? — rebegette Penelop, fejét elfordítva. Most történt először életében, hogy félt a testvére tekintetével találkozni.
 (Folyt köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

K. I. Asszonyvásár. Pompásan sikerült, a megszólalásig élthű leírás, — szívesen adunk neki helyet. Máskor is örömet látjuk s attól a hosszabb lélekzetű dologtól sem ijedünk meg. Őszinte üdvözlét!

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, máj. 11.

Oszrákhitelrészvény	— — —	512.94
Magyar hitelrészvény	— — —	806.50
Leszámitoló bank	— — —	464.50
Rimamurányi	— — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	649.—
Közuti vasut	— — —	569.50
Városi villam s vasut	— — —	339.—

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, máj. 11.

Buza máj.-ra	— — —	18.20
Buza okt. —	— — —	16.74
Rozs okt.-re	— — —	1.174
Tengeri májusra 1905.	— — —	1370
Zab ápr. ra	— — —	14.88
Repeze máj.-ra	— — —	14.36

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905 máj. 11-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	118.75
Magyar koronajárdék 4%	— — —	19.10
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — —	89.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — —	98.—
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötvény	— — —	98.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	— — —	227.50
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — —	1.69
Osztrák járadék papírban	— — —	100.25
Osztrák járadék ezüstben	— — —	100.60
Osztrák járadék aranyban	— — —	1.20
Osztrák korona járadék	— — —	100.50
1860. oszt. államsorjegyek	— — —	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	164.5
Magyar hitelbank részvény	— — —	777.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	666.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	66.5—
20 frankos arany (Napolendor)	— — —	19.05
Német birodalmi márka	— — —	117.85
London vista	— — —	239.97
Páris vista	— — —	95.42
márkás 20 arany	— — —	23.45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Házvezetőnőnek

ajánlkozik papi házhoz, házvezetésben teljesen jártas közép korú kath. urinő.

Czim a kiadóhivatalban.

Nagymagtár kiadó.

Várad-Velenczén, a volt Weinberger-féle telepen. Ertekezhetni a **KALAPGYARBAN** Friedländer Hermannál. Telefon: 143.

Hallotta a legujabb hirt?

Azt, hogy

Telcser Máttyás

az eddig Hegedüs Ármin czimen vezetett rőfös- és divatáru üzletét Szent-László-tér, Sas kapuja mellett feloszlátja.

Érdemes megtekinteni, mert a raktár rövid idő alatt akár nagyban, akár kicsinyben lesz elárusítva.

Vehet ott, akinek nem is kell.

Fő üzletem Zöldfa-utcán továbbra is fentmaradt.

Üzletfeloszlás.

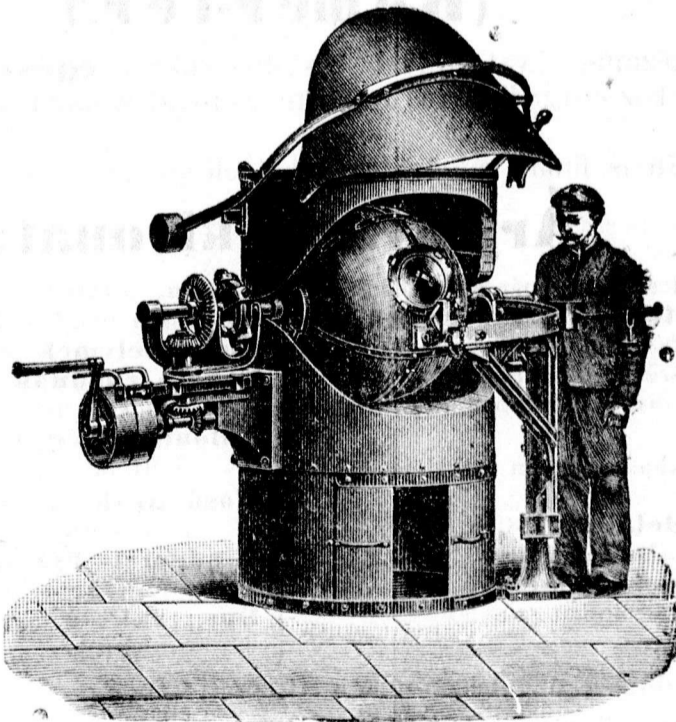
Üzlet-áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy évek óta fennálló pék fióküzletünket a Guttmann házból, az »Orsolya« szűzek zárdá épületébe helyeztem át, a hol is naponta 3 szor friss süteményt, kenyeret, a nagyérdemű közönségnek a legnagyobb meglepésére szolgálók, ugyszintén bevezettem naponta friss jégbehűtött tejet, vaját, aludt tejet, és minden e szakmába vágó élelmiszert a legjutányosabb árakban szolgálók.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri.

Kurecz Ignác,
sütőmester.

Első nagyváradi szabadalmazott gőz kávépörköldé.

Van szerencsém a n. é. vevőközönség becses tudomására hozni, hogy a jelen kor igényeinek minden tekintetben megfelelő és a **háziasszonyok könnyebbségére szolgáló**

gőzkávépörköldét

állítottam tel, hol is mindennap különféle **különleges kávéfajok** összetételéből a legfinomabb kávévegyületet állítom elő. Gondoskodtam arról is, hogy a pörkölés után minden idegen szag, hogy hozzá ne férhessen, erre a célra szabadalmazott **légmentes tartályt szereztem be**, különböző fajok elhelyezésére, melynek megtekintésére felhívom a n. é. közönséget.

Együttal szives tudomásul adom, hogy több külföldi czéggel nagyobb vétel után azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy bármely **külföldi**

czéggel versenyezhetik úgy árban, mint árban **te a és rumban**. Teát különként 5 koronától kezdve, rumot pedig literenkint 2 koronától feljebb. Továbbá a böti idényre mindennemű **saját és hal.** — hidegen ütött lemagolaj, **carfiol és mindennap físs vadsertés** kapható

Arjegyzék kívánatra ingyen!

KÁDÁR JÁNOS, fűszer és csemege üzletében.

Értesítés.

A **filléres takarékszövetkezet** igazgatósága értesíti a szövetkezet tagjait, hogy a III. évtársulat vagyonbetéte felosztás alá kerül s a tagok befizetett **üzletrészeiket a nyereséggel együtt f. é. május 13-ától** kezdve, a **Leszámitoló és Jelzálogbank r. t.** pénztáránál az üzletforgalom ideje alatt a befizetési könyv ellenében felvehetik.

A május hó 1-én alakított V. évtársulatba befizetőknek f. é. június 1-ig mulasztási illetéket nem számítunk.

Vértisztító tea

Wilhem Ferencz gyógyszerész, urnak cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen, Alsó-Ausztria.

Hogy kétségtelenül szükség volt, egy jó és hatásos vértisztító teára, azt bizonyítja egy ilyen szernek előállítására történt számtalan kísérlet. Wilhelm Ferencz gyógyszerésznek szakismeretei alapján sikerült ilyen vértisztító teát a leghatásosabb alkatrészekből összeállítani; teájában nem kevesebb mint 30 különböző alkatrész van, mely különös eljárással állitható elő.

Ezen tea hatásáról csuznál és közvényenél számos gyógyult köszönőlevele tanuskodik. Csak gróf Butschin-Streitfeld grófnő, alezredesné köszönőlevelére utalunk.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszerárakban és drogueriakban.

Zöldfa kávéházzal szemben meglepő **árengedmény.**

MEGVETTÜK A
SZABÓ TESTVÉREK

mindkét rőfös és női divatáru üzletét a Zöldfa-utcán.

Teljes eladásra kerül mindkét áruraktár.

Ez alkalommal fontos tudni való, hogy **költözködési idény alkalmával** eladásra kerülnek: *Futó- és szobaszőnyegek, ágyterítők, függönyök, paplanok, asztalneműek, ágyhuzatok, schiffonok és rumburgi vásznak, női és férfi kész fehérneműek, divatos nap, és esőernyők, finom szövetek és más száz meg száz divatcikkek.*

KOVÁCS L. és TÁRSA Nagyvárad, Zöldfa-utca, Zöldfa-kávéházzal szemben.

Üzleti helyiségek kiadók!

Üzleti álványok eladók!

Keresek

keresztény, magyar bonnet
két gyermek mellé.

Ajánlatok »Székelyhidra 25. sz. postafiók bérlő« címre küldendők.

Egy szép nagy tágas sarok üzlethelyiség élénk forgalmu helyen **1905 november 1-től**, egy udvari magtár **1905 aug. 1-től kiadó.** Ertekezhetni a polgári takarékpénztárnál (Kossuth-utca.)

Biharmegyei Takarékpénztár

Zálogháza

Kossuth-utca

Kölcsönt ad: érték papirokra, ékszerekre, iparicikkekre és ingóságokra a legolcsóbb kamattal mellett, a fürdő-évad beálltával elfogad mindenféle értékeket jutányos őrzésdíj mellett.

Ujonnán berendezett üzlet!

Wallerstein Fülöp Fiai cég
(B é m e r - t é r .)

Üzletünket kézmű-, divat-, rövid-, és diszárakkal **egész ujonnán** berendeztük, van szerencsénk a t. vevő közönségnek erről részbeni és rövidkivonatu árjegyzékünket szives áttekintés végett bemutatni.

Elvünk ezután is finom minőségű árukat olcsó szolid szabott árak mellett kiszolgálni.

Árjegyzék kivonat:

Ruha szövetek 120 széles métere már 30 krtól kezdve.
Tiszta gyapju szövetek 120 széles minden színben 50 krtól 1 frt 50 krig.
Costüm kelmék 140 széles métere 1 frttól 4 frtig.
Grenadinok minden divatos színben 120 széles 1 frt 25 kr.
Musslinok nyári ruháknak nagyon alkalmas tiszta gyapju métere 1 frt.
Legujabb félgyapju delaineek 28 kr.
Legujabb gyapju delaineek 45 krtól 55 krig.
Valódi francia delaineek 65 krtól 75 krig.
Selyem árukban Glória minden szín 50 kr.
Pongis minden szín 68 kr.

Luisin, mevelieu, minden szín elsőrendő 1 forint.
Messalin minden divatos szín 1 frt 40 kr.
Blous Selymek már 50 krtól kezdve 3 frig.
Fekete ruhának való selymekben nagy választék minden árban.
Különlegesség 120 széles Saten de Lyon métere 3 frt 50 kr.
Mosó árak karton, zephir és levantinok 25 krtól kezdve legjobb kivitelben.
Mindenféle bélésárak.
Nagy raktár vászon, chiffon és kész fehérneműekből.
Dus raktár szőnyeg, függöny és paplanokban.

A tisztelt közönség nagybecsü bizalmát, melyet eddigi jutányos árainkkal és szolid kiszolgálásunkkal eddig is szerencsések voltunk kiérdemelni továbbra is kérjük, vagyunk

kiváló tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai.